

Phân tích Mộ của Hồ Chí Minh

Author : Thu Trang

Đề bài: Anh chị hãy phân tích Mộ của Hồ Chí Minh

Trong nền văn học nước nhà có một nhà văn mà không thể không nhắc đến của dân tộc ta đó chính là Hồ Chí Minh, một nhà văn của dân tộc ta với những bài thơ nổi lòng của Người về nhân dân, đất nước Việt Nam, trong số đó có bài Chiều tối nằm trong tập thơ Nhật ký trong tù rất nổi tiếng của Bác.

Tác phẩm Nhật ký trong tù không chỉ ghi lại những cảnh sinh hoạt trong tù, mà còn có ý nghĩa tố cáo chế độ nhà tù khắc nghiệt của chính quyền Tưởng Giới Thạch trong thời gian Bác bị giam giữ ở nơi đó. Bài thơ “Chiều tối” nằm trong tập thơ “Nhật kí trong tù” đã thể hiện được phần nào tinh thần ấy của Người. Bài thơ chỉ đơn giản là tả lại cảnh nơi thôn dã vào một buổi chiều tối, thế nhưng ẩn chứa trong đó là một ước mơ tự do cho bản thân, ước mơ được quay trở lại quê hương để tiếp tục sứ mệnh của mình, cứu quê hương đất nước mình

Bài thơ được sáng tác khi Bác bị giải từ nhà lao Tĩnh Tây đến nhà lao Thiên Bảo. Bức tranh chiều tối được nhìn qua cặp mắt của người tù tay đeo gông chân vướng xiềng, dù có như vậy nhưng Người vẫn nhìn qua cửa sổ nhỏ trong tù để thấy được cảnh thiên nhiên trong buổi chiều tối, tâm hồn thơ vẫn được toát lên:

“Chim mỏi về rừng tìm chốn ngủ,

Chòm mây trôi nhẹ giữa tầng không.”

Buổi chiều tối thường là lúc đoàn tụ, là lúc kết thúc sau một ngày dài của mỗi con người, nhưng cũng là khi con người ta thấy vô cùng cô đơn nếu không có một chốn để về, giống như con đường dài chỉ biết đi mà không biết điểm dừng. Cánh chim mỏi sau một ngày kiếm ăn cũng đã bay về tổ của mình. Giữa thiên nhiên bao la hùng vĩ, con người và cảnh vật đều như dừng lại, chỉ có chòm mây ấy vẫn nhẹ nhàng trôi, càng làm nổi bật lên sự yên ắng, êm ả của buổi chiều tối nơi rừng núi, mặt trời cũng đã xuống núi, tắt đi ánh sáng rực rỡ của nó. Những chòm mây ấy cũng giống như Bác, đang trong tình cảnh tù tội, vẫn phải cô độc bước đi. Chòm mây cô đơn, lặng lẽ, Bác cũng lặng lẽ, cô đơn. Tuy thế, phải là một người có lòng yêu thiên nhiên, phải có một tâm thái ung dung, bình tĩnh, lạc quan, vượt lên mọi gông cùm về thể xác để ngắm thiên nhiên, hòa mình với thiên nhiên như thế, một tâm hồn nhạy cảm đầy những cảm xúc thì Người mới có thể qua tròng sắt mà ngắm nhìn thiên nhiên buổi chiều tối như vậy. Thân xác mỏi rã rời vì phải đi cả ngày đường vất vả, nhưng Bác vẫn dõi mắt theo cánh chim về tổ, tầng mây lững lờ trôi lúc chiều về.

Mở đầu bài thơ với hai câu thơ bảy chữ đơn giản, trong đó chứa đựng rất nhiều cảnh thiên nhiên bên ngoài nhà tù, sự lạnh lẽo đã khiến cho người đọc cũng tưởng tượng ra được cảnh chiều muộn nơi rừng núi thật mênh mông, âm u, vắng vẻ, quạnh quẽ. Đồng thời, cũng nói lên

niềm mong ước quay trở về với quê hương, ước mong được tự do như đám mây kia, tự do trôi giữa bầu trời bao la, rộng lớn, không phải đeo gông, xích trong cảnh nhà tù tối tăm này.

Trong khung cảnh thiên nhiên mê mông, đượm nét buồn lúc chiều muộn nơi rừng núi, bỗng xuất hiện con người, những hình ảnh con người này là do Người nghĩ về quê hương mình, thể hiện sự khát khao thoát khỏi nơi đây để trở về với đất nước mình:

“Cô em xóm núi xay ngô tối,

Xay hết, lò than đã rực hồng.”

Hình ảnh con người xuất hiện mang lại cho bài thơ thêm cảm giác sự sống nơi tối tăm, lạnh lẽo của buổi chiều tối, nơi khiến cho ta một cảm giác rất rùng rợn mà xuất hiện cô em gái tươi tắn cùng với bếp than hồng làm cho khung cảnh đang âm u trở nên tươi sáng. Giữa cảnh buồn của thiên nhiên như trong thơ cổ, cô sơn nữ hiện lên như một điểm sáng, làm cho cả bức tranh trở nên sinh động, vui tươi hơn. Đó đã thể hiện một sự sáng tạo độc đáo trong thơ của Hồ Chí Minh, chính là nét cổ điển mà hiện đại trong thơ. Bức tranh vừa có người, vừa có hoạt động của con người. Cô gái đang miệt mài xay ngô bên lò than rực hồng để chuẩn bị bữa tối, hình ảnh rất quen thuộc của mỗi con người trong cuộc sống hàng ngày.

Bác đã lặp lại hai chữ “bao túc” ở cuối câu thứ ba và đầu câu thứ tư, như những vòng xoay nối tiếp nhau của cô gái, như sự tuần hoàn của thời gian, trời đã tối, tối dần, như thế Bác đảm bảo được nghệ thuật cũng là Bác đã tạo nên một bức tranh vừa ấm áp bởi cảnh tượng lao động khỏe khoắn của người thôn nữ lao động, vừa bởi cái ánh hồng của bếp lò, những hình ảnh giản dị tạo nên một thứ hạnh phúc bình dị, vậy mà Bác vẫn gạt bỏ hết những đau đớn, mệt mỏi về thân xác để cảm nhận được, thả hồn mình để diễn tả được những hình tượng như vậy. Con người ta thường có xu hướng lo cho những đau khổ của bản thân. Thế nhưng, ở Bác Hồ lại khác một vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc, một người lúc nào cũng lo nỗi lo của dân tộc, của đất nước, không quan tâm đến bản thân mình đang phải chịu cảnh trong nhưng trong tâm trí vẫn luôn hướng về quê hương đang chờ mình về để lãnh đạo, cứu đất nước thoát khỏi chiến tranh, lầm than, vậy mà cũng vẫn luôn quan tâm đến những thứ nhỏ nhặt nhất, bình dị nhất. Đó chính là nhân cách cao đẹp của vị lãnh tụ vĩ đại của chúng ta, một nhân cách chúng ta đáng học hỏi, gìn giữ và phát huy dù trong thời kỳ như thế nào đi chăng nữa.

Một bài thơ kết hợp một cách hài hòa giữa thiên nhiên và con người, vừa cổ điển lại vừa hiện đại, được Người sử dụng một cách khéo léo và hoàn mỹ. Bài thơ “Chiều tối” là một bài thơ tiêu biểu cho nét đẹp cổ điển và hiện đại trong thơ Hồ Chí Minh. Qua bài thơ tác giả đã bộc lộ những mong muốn cảm xúc của mình một cách rõ nét khiến người đọc cũng phải xúc động với tình cảm chân thật nhất.